3 ژمارە ٢٠٢٥ ئایار ٢٤ – ١ی

ڕۆژنامەی ئاسمانی

ئاسمان

ئەندازیار

بەڕێوەبەر: ئەندازیار ئاسمان ڕەشید

سەرنووسەر: ئەندازیار ئاسمان ڕەشید

بەڕێوەبەری نووسین: ئەندازیار ئاسمان ڕەشید

بەڕێوەبەری هونەری: ئەندازیار ئاسمان ڕەشید

بەڕێوەبەری بڵاوکردنەوە: ئەندازیار ئاسمان ڕەشید

ناونیشان: شەقامی ئاسمان، بەرامبەر بانکی ئاسمان

تەلەفۆن: ٠٧٥٠ ٣٣٣ ٤٤٥٥

ئیمەیل: info@asmanmail.krd

بڵاوکراوەی ئاسمان بۆ هەواڵ و ڕاپۆرتی ئاسمانی

ئەندازیار ئاسمان ڕەشید: ئەم ژمارەیە تایبەتە بە ئاسمانی شەو و ڕێگاکانی دۆزینەوەی هەسارەکان

ئەندازیار ئاسمان ڕەشید لە کاتی بەکارهێنانی تەلیسکۆپی ڕێگە لە بەردەم بینای ئاسمان

ئەندازیار ئاسمان ڕەشید لە کاتی بەکارهێنانی تەلیسکۆپی ڕێگە لە بەردەم بینای ئاسمان

هەولێر، هەینی ٤ی ئەیلوول (ئاژانسی هەواڵی چەم) – ئەندازیار ئاسمان ڕەشید، بەڕێوەبەری گشتی بینای ئاسمان، ئەم هەفتەیە ڕاگەیاندنی فەرمی کرد بۆ دەستپێکردنی وەرزی تازەی چاودێری ئاسمانی شەو. ئەو ڕاگەیاندنە لە کۆڕێکی هەواڵگریدا کرا کە لە هۆڵی کۆنفرانسەکانی بینای ئاسمان بەڕێوەچوو و زیاتر لە ٢٠٠ ڕۆژنامەنووس و بەشداری قوتابخانەکانی هەولێر تێیدا ئامادەبوون. ئاسمان ڕەشید ڕایگەیاند کە وەرزەکە لە ١٥ی ئەیلوولەوە دەست پێدەکات و تا کۆتایی مانگی ئایاری ساڵی داهاتوو بەردەوام دەبێت. بەپێی ئەو، تەلیسکۆپە نوێیەکە بە تەنها ٣٧ کاتژمێر لە هەفتەیەکدا کراوە دەبێت بۆ گشتی، جگە لە شەوانەی تایبەت بە قوتابخانەکان.

ئەندازیار ئاسمان ڕەشید ئاماژەی بەوە کرد کە بینای ئاسمان لە ساڵی ١٩٧٤ەوە کراوەتەوە و تا ئێستا زیاتر لە ٤٠ هەزار کەس سەردانی کردووە. بەڵام ئەو ڕایگەیاند کە ئەمە یەکەم جار دەبێت بینای ئاسمان بە شێوەیەکی ڕێکخراو بچێتە ناو ڕێگاکانی دۆزینەوەی هەسارەکان. ئەو وتی: «ئێمە نامانەوێت تەنها تەلیسکۆپێک بدەینە خەڵک و بڕۆن. دەمانەوێت فێری بکەین چۆن ئاسمان بناسێت، چۆن ئاڕاستەکان بدۆزێتەوە و چۆن جیاوازی لە نێوان ئەستێرە و گەردوونەکان بکات.» بەپێی ڕێکخستنەکە، هەر گروپێکی سەردانکەر ٤٥ خولەک لە ژێر چاودێری ڕێنمایکەرێکی شارەزادا دەبێت.

بەشێکی سەرەکی ڕاگەیاندنەکە تایبەت بوو بە ڕاهێنانی ڕێنمایکەرانی داهاتوو. ئاسمان ڕەشید وتی ٢٤ کەس لە ماوەی ٦ هەفتەی ڕابردوودا خولێکی تایبەتیان تەواو کردووە و ئێستا ئامادەن بۆ کارکردن لە شەوانەی گشتیدا. ئەو ڕایگەیاند کە ٩ کەسیان لە قوتابیانی پۆلی دوانزەهەمی قوتابخانەی ئاسمانی ناوەندی هەولێرن و تەمەنیان لە نێوان ١٧ بۆ ١٨ ساڵدایە. ئەو وتی: «ئەوان زۆر باشتر لە هەندێک ڕاوێژکاری گەورە تێدەگەن، چونکە هاوتەمەنی ئەو کەسانەن کە دێن سەردانمان دەکەن.» هەروەها ئاماژەی بەوە کرد کە ڕێنمایکەرە لاوەکان شارەزایی باشتریان هەیە لە بەکارهێنانی ئامێرە نوێیەکان و ئاپە مۆبایلییەکانی ئاسمان.

ئەندازیار ئاسمان ڕەشید ڕوونی کردەوە کە تەلیسکۆپە نوێیەکە، کە بە «ئاسمان ٧» ناوی لێنراوە، لە ساڵی ٢٠٢٣ەوە لە ئۆبزێرڤەتۆرییەکی ئاسمانی لە ناوچەی بەرزایی سپی لە دەرەوەی شار دامەزراوە. بەپێی ئەو، ئامێرەکە دەتوانێت هەسارەکان، کۆمەڵە ئەستێرەکان و هێڵکارییە ئاسمانییەکان بە وردی نزیک بکاتەوە و وێنەیان بگرێت. ئەو ڕایگەیاند کە ئەگەر ئامێرەکە بۆ ماوەی ٣ شەو بەردەوام کار بکات، دەتوانرێت وێنەیەکی ئاسمانی تەواو دروست بکرێت کە ڕێگای کاکێشان و چەند هەسارەیەکی تری تێدا دیار بێت. ئاسمان ڕەشید وتی: «ئەمە ئامێرێکە بۆ ئەوەی منداڵێک بتوانێت بە چاوی خۆی شتێک ببینێت کە تا ئێستا تەنها لە کتێبەکان دیوە.»

لە کۆتایی کۆڕەکەدا، ئەندازیار ئاسمان ڕەشید ئاماژەی بەوە کرد کە بینای ئاسمان پلانی هەیە بۆ دروستکردنی ئۆبزێرڤەتۆرییەکی بچووکتر لە ناوچەی گوندی بەرزەفرێ، کە ئەویش بۆ قوتابخانە لادێییەکان کراوە دەبێت. ئەو وتی: «ئێمە نامانەوێت تەنها لە شار کار بکەین، چونکە زۆر منداڵی لێهاتوو لە گوندەکان هەن کە هیچ دەرفەتێکیان نییە.» ئەو ڕایگەیاند کە ئەگەر بودجەی ساڵی داهاتوو بە ئەرێنی پەسەند بکرێت، ئەو ئۆبزێرڤەتۆرییە نوێیە لە کۆتایی ساڵی ٢٠٢٦ دەست بە کار دەکات.

ئەنجامی یەکەم ڕاپرسی ڕۆژانەی ئاسمان: زۆربەی هاوڵاتیان ئاسمانی شەو بە ڕوونی دەبینن

هەولێر، ٢٢ی ئەیلوول ٢٠٢٤: ئەنجامی یەکەم ڕاپرسی ڕۆژانەی ئاسمان ئاشکرا کرا. ڕاپرسییەکە لە ماوەی ٣٠ ڕۆژدا لە ١٢ شوێنی جیاوازی شار ئەنجامدرا و ٤٢٠٠ هاوڵاتی بەشداریان تێدا کرد. ئامانج لە ڕاپرسییەکە ئەوە بوو بزانرێت چەند هاوڵاتیان توانای بینینی ئەستێرە، هەسارە و ڕێگای کاکێشان لە ئاسمانی شەودا هەیە. ئەنجامەکان نیشانی دەدەن کە زۆربەی هاوڵاتیان ئاسمانی شەو بە ڕوونی دەبینن و ئەمە ڕەنگدانەوەی ئاسمانی پاک و کەمبوونەوەی ڕووناکی دەستکردە.

ئەنجامەکان نیشانی دەدەن کە ٧٨٪ی بەشداربووان ڕێگای کاکێشان بە ئاسانی دەناسنەوە، ٦٥٪یان توانیویانە هەسارەی مەریخ بدۆزنەوە و ٥٢٪یان ئاماژەیان بە ئەستێرەی جەوزا کردووە. ئەو ژمارانە بەراورد دەکرێن بە ڕاپرسییەکی هاوشێوە کە ساڵی ٢٠١٩ ئەنجامدرا، کە تەنها ٣٤٪ی بەشداربووان توانیویانە ڕێگای کاکێشان بناسنەوە. ئەو جیاوازییە گەورەیە بە هۆی کەمبوونەوەی ڕووناکی دەستکردەوە دەگەڕێنرێتەوە، کە ڕێژەکەی لە ماوەی ٥ ساڵی ڕابردوودا ٢٣٪ زیادی کردووە.

ئەندازیار ئاسمان ڕەشید، سەرۆکی بینای ئاسمان، لە کۆنفرانسی ڕۆژنامەوانیدا ڕایگەیاند: «ئەم ئەنجامانە بۆ ئێمە تەنها ژمارە نین، بەڵکو بانگەوازێکی ڕوونن بۆ ئەوەی شارەکانمان ڕووناکی زیادەڕۆیی کەمتر بەکاربهێنن. ئاسمان میراتێکی سروشتی هاوبەشی هەموو مرۆڤایەتییە و منداڵانمان مافی ئەوەیان هەیە ئەستێرەکان بە چاوی خۆیان ببینن.» ئەو ئاماژەی بەوەشدا کە بینای ئاسمان پلان دادەنێت بۆ ڕێکخستنی ٦ چالاکی گشتی لە ماوەی ساڵی داهاتوودا، لەوانە ڕۆژی کراوەی تەلیسکۆپ و ڕاهێنانی ڕێنمایکەرانی لاو.

ئەنجامەکان جیاوازی بەرچاو دەخەنە ڕوو لە نێوان ناوچە جیاوازەکاندا. ناوچەی بەرزایی سپی، کە ٤٥ کم لە باشووری ڕۆژهەڵاتی شارەوە دوورە، بە باشترین شوێن دادەنرێت بۆ چاودێری ئاسمانی، بە ڕێژەی ٩٤٪ی بەشداربووان لەوێ توانیویانە ڕێگای کاکێشان ببینن. بەڵام لە ناوەندی شار، کە ڕووناکی دەستکرد زۆرترین کاریگەری هەیە، تەنها ١٨٪ی بەشداربووان توانیویانە هەمان شت بکەن. ئەو جیاوازییە گەورەیە بە ڕوونی پێویستی بە چارەسەرکردنی کێشەی ڕووناکی زیادەڕۆیی دەخاتە ڕوو.

بینای ئاسمان ڕایگەیاند کە ئامانجی سەرەکی ئەم ڕاپرسییە ئەوە بوو کە ببێتە بنەمایەک بۆ ئەو هەوڵانەی کە بۆ کەمکردنەوەی ڕووناکی زیادەڕۆیی دەدرێن. ئەندازیار ئاسمان ڕەشید ئاماژەی بەوە کرد کە بینای ئاسمان لە ئامادەکردنی ڕاپۆرتێکی تەکنیکی تەواودا کاردەکات کە پێشکەشی ئەنجومەنی شار دەکرێت. ئەو ڕاپۆرتە ڕێنمایی تایبەت بە جۆری ئەو چرا کۆچەرییانە دەخاتە ڕوو کە دەتوانن کاریگەرییەکی نەرێنی کەمتر دروست بکەن